

Belediyeye İlişkin Taşınmazın 2886 Sayılı Kanun Uyarınca Kiraya Verilmesine Ait Belediye Encümen Kararının İptali İstemiyle Belediye Meclis Üyelerinin Dava Açabileceği

T.C.

DANIŞTAY

10. Daire

Esas: 2002/4860

Karar: 2002/8

Tarih: 08.01.2003

ÖZET: Belediyeye ilişkin taşınmazın 2886 s. Kanun uyarınca kiraya verilmesine ait belediye encümen kararının iptali istemiyle belediye meclis üyeleri dava açabilir.

(2577 sayılı İYUK. m. 2) (5393 sayılı Belediye K. m. 34)

KARAR METNİ:

Temyiz Eden (Davacılar) : 1-..., 2-, 3-..., 4- ..., 5- ..., 6- ...

Vekili: Av. ...

Karşı Taraf (Davacı) : ... Belediye Başkanlığı

İstemin Özeti : ... İli, ... İlçesi, ... Mevkii, ... ada, ... parsel s. mülkiyeti belediyeye ilişkin olan taşınmazın 2886 s. Kanunun 51/g maddesi uyarınca 49 yıl süre ile kiraya verilmesine ait belediye encümen kararının iptali istemiyle açılan dava sonunda, davanın ehliyet yönünden reddine karar veren Antalya 1. İdare Mahkemesinin 8.5.2002 gün ve E:2002/66, K:2002/741 s. kararının temyizden incelenip bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti: Yerinde olmadığı ileri sürülen temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

D.Tetkik Hakimi: Ergün Özcan

Düşüncesi: Davacıların dava açmakta ehliyetli oldukları dosyadan anlaşıldığından idare mahkemesi kararının bozulması gerektiği düşünülmüştür.

Danıştay Savcısı: Nevzat Özgür

Düşüncesi: Belediyeye ilişkin taşınmazlar belde sakinlerinin ortak malı olduğuna ve 1580 s. Kanunun "Hemşeri Hukuku" başlıklı 13. maddesi uyarınca hemşerilerin belediye idaresine iştirak etmeye hakları bulunduğu göre belediyeye ilişkin taşınmazlarla ilgili olarak tesis edilen idari işlemlere karşı her belde sakininin dava açma ehliyetinin bulunduğu açıktır.

Bu itibarla, Davalı Belediye sınırları içinde oturan ve aynı zamanda Belediye Meclisi Üyesi olan Davacıların Belediyeye ilişkin taşınmazların 49 yıllık kira kiraya verilmesine ait dava konusu Belediye Encümeni kararı ile meşru, güncel ve makul menfaat ilişkilerinin bulunduğu konusunda duraksamaya yer olmadığından, sözü edilen işlemin iptali istemiyle idari dava açabilecekleri kuşkusuzdur.

Öte yandan, her belde sakini gibi hemşeri sıfatıyla dava açma ehliyeti bulunan Davacıların Belediye Meclisi Üyesi olmaları ve dava konusu taşınmazın satılması konusunda Belediye Encümeni ve Belediye Başkanına yetki verilmesine ait Belediye Meclisi kararına muhalif kalmamış olmaları dava ehliyetlerinin ortadan kalkması sonucunu doğurmaz.

Zira idari işlemlerin hem yerindelik ve hem de hukuka uygunluk boyutu bulunmakta olup işleme dayanak alınan yetki devrine ait kolektif idari kararın alınmasını yerindelik bakımından uygun görerek olumlu oy veren belediye meclisi üyelerinin söz konusu yetki devri kararının hukuka aykırı olduğunun sonradan farkına vardıkları durumda idari

işlemlerin geri alınmasına ait usul çerçevesinde işlemi geri alabilme imkânını bulamadıklarından ya da verilen yetkiye dayanılarak belediye encümenince tesis edilen işlemin yetki sınırını aştığından veya şekil, sebep, konu ve maksat bakımından hukuka uygun olmadığından bahisle idari dava açmalarının önünde hukuki bir engel bulunmamaktadır.

Nitekim davacılar dava konusu taşınmazın satılması konusunda belediye meclisi kararı bulunduğu durumda kiralanması konusunda meclis kararı bulunmadığını ve ayrıca kiralama ihalesinin 2886 s. Yasada belirtilen açıklık ve rekabet ilkelerine uyulmadan yapıldığını, keza ihale şartnamesinin usule aykırı olduğunu ileri sürerek kiralama işleminin iptali istemiyle dava açmışlardır.

Belirtilen sebeplerle davanın ehliyet yönünden reddine ait temyize konu kararın bozulmasının uygun olacağı düşünülmektedir,

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesince temyiz dosyasının tekemmül etmiş olduğu anlaşıldığından yürütmenin durdurulması istemi hakkında karar verilmeyerek gereği düşünüldü:

Dava, ... İli, ... İlçesi, ... Mevkii, ... ada, ... parsel s. mülkiyeti belediyeye ilişkin olan taşınmazın 2886 s. Kanunun 51/g maddesi uyarınca 49 yıl süre ile kiraya verilmesine ait belediye encümen kararının iptali istemiyle açılmıştır.

Antalya 1. İdare Mahkemesince; mülkiyeti belediyeye ilişkin olan bazı taşınmazların kiraya verilmesi konusunda davalıların da katıldığı belediye meclis toplantısında belediye encümenine oybirliğiyle yetki verildiği, davacıların söz konusu meclis kararında karşı oy kullanmayarak taşınmazların kiralanması yönünde iradelerini ortaya koydukları, davacıların uyuşmazlıkla ilgili katıldıkları belediye meclis toplantısında karşı oy kullanarak belediye meclis üyesi ve hemşeri sıfatıyla belde sakinlerinin haklarını kuruma görevini yerine getirmeleri gerekirken bu biçimde davranmayarak mülkiyeti belediyeye ilişkin olan dava konusu taşınmazın ihale suretiyle kiraya verilmesine ait belediye encümeni kararının dava yoluyla iptalini istemede hukuken korunması gereken kişisel bir menfaatlerinin bulunmadığı gerekçesiyle davanın ehliyet yönünden reddine karar verilmiştir.

Davacılar, dava konusu encümen kararına dayanak olarak genel hüküm niteliğindeki belediye bütçe kararnamesinin 13. maddesinin alındığı, oysa bu maddenin kiraya verilecek taşınmazların ada ve parsel numarasını içermediği dolayısıyla dayanak meclis

kararında karşı oy kullanılmamasının bu durumdan kaynaklandığı, ayrıca 27.10.1999 günlü meclis kararında bazı taşınmazlar için sadece satış kararı alındığı uzun süreli kiralama kararı alınmadığı bu haliyle dava açmakta menfaatleri bulunduğunu ileri sürerek kararın temyizden incelenip bozulmasını istemektedirler.

2577 s. İdare Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinin 1/a bendinde, idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı menfaatleri ihlal edilenler tarafından dava açılabilceği öngörülmüştür.

İdari İşlemlerin, bu işlemlerle kişisel, meşru ve güncel bir menfaat ilgisi olanlar tarafından iptal davasına konu edilebileceği açık olup, davacının idari işlemle ciddi ve makul, maddi ve manevi bir ilişkisinin bulunduğunun anlaşılması halinde dava açma ehliyetinin de bulunduğunun kabulü gerekmektedir.

Öte yandan iptal davaları ile idari işlemlerin hukuka uygun olup olmadığının saptanması, hukukun üstünlüğünün sağlanması, böylece de idarenin hukuka bağlılığının belirlenmesi ve sonuçta hukuk devleti ilkesinin gerçekleştirilebilmesi amaçlandığından bu davalarda menfaat ilişkisinin dar yorumlanmaması gerekmektedir.

1580 s. Belediye Yasasının "Meclisin müzakere edeceği ve karar vereceği işler" başlıklı 70. maddesinin 10. bendinde üç seneden fazla kiralamalara belediye meclisinin karar vereceği öngörülmüştür.

Dava ve temyiz dosyasının incelenmesinden, ... İli, ... İlçesi, ... Mevkiinde bulunan ve imar planında Turistik Tesis Alanı olarak ayrılan taşınmazlarla ilgili olarak... Belediye Meclisinin 27.10.1999 gün ve 1999/4-34 s. kararı ile... ada ... parsel, ... ada... parsel,... ada ... parsel, ... ada ... parsel, ... ada ... parsel ve... ada... Parsel s. taşınmazların 2886 s. Kanun hükümleri kapsamında satılmasına, kıymet takdiri ihale şartname ve sözleşmelerinin hazırlanması, devir ve teslim işlemleri konusunda belediye encümenine yetki verilmesine, satılmasına karar verilen ada ve parsel numarası belirtilen taşınmazlar dışında kalan parsellerin 10 yıldan fazla süre ile kiralanmasına bu konuda belediye encümenine yetki verilmesine oybirliğiyle karar verildiği, ayrıca belediyenin 2001 Mali Yılı Bütçesinin görüşülmesi ile ilgili 19.10.2000 gün ve 2000/3-1 s. belediye meclisi kararının 13. maddesiyle mülkiyeti belediyeye ilişkin olan ve senesi içerisinde temin edilecek akarları başkaca bir karar almaya gerekli kalmadan yasalar çerçevesinde kiraya vermeye belediye encümeninin yetkili olduğuna oybirliğiyle karar verildiği, davalı idarenin bu meclis kararlarını dayanak olarak dava konusu olan belediye encümen kararıyla uyuşmazlığa konu taşınmazın 49 yıllığına kiraya verilmesine karar verildiği, encümen

kararından sonra alınan 21.1.2002 gün ve 2002/1-1 s. belediye meclis kararı ile 27.10.1999 gün ve 1999/4-34, 19.10.2000 gün ve 2000/3-1 s. meclis kararlarının tavzih edildiği, bu kararın davacıların karşı oyu ile oyçokluğuyla alındığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda anılan 1580 s. Kanunun 70. maddesi hükmü gereğince 3 yıldan fazla süreli kiralamalara belediye meclisince karar verileceği hükmü karşısında ve dava konusu encümen kararının dayanağı olan 27.10.1999 gün ve 1999/4-34 s. meclis kararında bazı taşınmazların sayılmasına ve satış dışında kalan taşınmazların ada ve parsel numarası belirtilmeksizin uzun süreli kiralanmasına karar verilmesi ayrıca 19.10.2000 gün ve 2000/3-1 s. bütçenin görüşüldüğü belediye meclis kararının 13. maddesinin genel nitelikte, taşınmazların ada ve parsel numarası belirtilmeksizin belediye encümenine yetki veren bir karar olması nedeniyle ve bu kararların 21.1.2002 gün ve 2002/1-1 s. belediye meclis kararı ile oyçokluğuyla ve davacıların karşı oylarıyla düzeltilmesine karar verilmiş olup bu durum, dava konusu encümen kararının dayanağı olarak gösterilen belediye meclis kararlarının alınmasında usul yönünden hukuki sorunlar bulunduğunu göstermektedir.

Diğer yandan davacılar, uyuşmazlığa konu taşınmazın kiralanması konusunda belediye encümenine yetki veren belediye meclis kararlarını değil taşınmazların 2886 s. Kanunun 51/g maddesi uyarınca kiralanmasına ait encümen kararının, ihaleye uygun bedele ulaşılmadan karar verildiği ve encümen kararının dayanağı meclis kararlarında usulü hatalar yapıldığı iddiasıyla iptalini istediklerinden, tesis edilen idari işlemin hukuka uygunluğunu saptanması ve idarenin hukuka bağlılığının tespiti yönünden bu davayı açmakta meşru ve güncel menfaatleri bulunmaktadır.

Ayrıca davacıların, dava konusu encümen kararının dayanağı olan meclis kararlarında karşı oy kullanmamalarından dolayı belde halkının hakkını koruma görevini yerine getirmedikleri gerekçesi, dava açma hakkını ortadan kaldırmayacağı gibi sözü edilen meclis kararlarının içeriği ve niteliği dikkate alındığında uyuşmazlığa konu taşınmazın kiraya verilmesi konusunda bir takım belirsizliklerin bulunduğu ve nitekim idarenin de bu durumun farkına vararak başka bir meclis kararı ile anılan meclis kararlarını tavzih ettiği ve davacıların bu tavzih kararında karşı oy kullandıkları göz önünde bulundurulduğunda, belde halkının çıkarlarını ilgilendiren bu konuda dava açma ehliyetleri bulunmaktadır.

Bu halde idare mahkemesince, davacıların karşı oy kullanmadıkları belediye meclis kararlarını değil bu kararlara dayanılarak taşınmazın ihale yoluyla kiralanmasına yönelik belediye encümen kararının esasa yönelik iddialarla iptalini istedikleri ve daha sonra alınan tavzihe ait belediye meclis kararında karşı oy kullandıkları dikkate alınarak dava açmakta ehliyetli oldukları kabul edilerek davanın esasının tetkiki gerekirken, belediye

meclis kararlarında karşı oy kullanılmadığı gerekçesiyle davanın ehliyet yönünden reddine karar verilmesinde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Açıklanan sebeplerle 2577 s. Kanunun 49. maddesi uyarınca davacıların temyiz isteminin kabulüyle Antalya 1. İdare Mahkemesinin 8.5.2002 gün ve E:2002/66, K:2002/741 s. kararının bozulmasına, yürütmenin durdurulması istemi hakkında karar verilmediğinden 8.080.000.- TL harcın iadesine dosyanın yeniden bir karar verilmek üzere anılan mahkemeye gönderilmesine 8.1.2003 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Kaynak: DKD Sayı:2 2003 Sayfa: 323

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA